

misforstaaet den høitærede Premierministers Instringer i denne Sag (Hør! Hør!), skal jeg tillade mig at henstille til den høitærede Premierministers langt bedre Omdømme, om ikke Grunden til, at han i denne Sag saa ofte er bleven misforstaaet, og til at man i denne Sag ikke har havt fuld og ubetinget Tillid til hvad han har sagt, muligens skulde kunne være at søge i disse Udtalelsers egen Bestaaffenhed (Hør!); og for mit eget Vedkommende veed jeg, at jeg er i min fulde gode Ret, naar jeg paa det Bestemteste protesterer imod, at Mangel paa god Villie skulde i sfernefte Maade være Grund til, at jeg nogenstunde i denne Sag har misforstaaet den ærede Premierminister.

Man har gjentagne Gange foreholdt mig og dem, der agte at stemme, saaledes som jeg agter at stemme, at vi vel skulde betænke det uhyre store Ansvar, vi paadrage os ved at stemme saaledes. Ja, mine Herrere! jeg veed det, jeg føler det; det er et stort, et uhyre Ansvar, vi paadrage os ved at stemme saaledes (Hør! Nei! Jo!); men jeg indseer ikke, at Deres Ansvar, som stemme Ja eller for det kongelige Budskabs Vedtagelse, eller som erklære: „Stemmer ikke“, er et Dvintin lettere eller et Haarsbred mindre (Hør! Nei!). Jeg troer ikke, at Størrelsen af det Ansvar, der paahviler os for vor Stemme her, beroer paa, om vi sige Ja eller Nei; men det beroer paa, hvorvidt vi redeligt og samvittighedsfuldt, Enhver efter de Gyver, der ere ham skænkede, have stræbt efter at erkjende, hvad der er sandt, hvad der er Ret i enhver Sag. Efter den Dpfattelse af Sagen, som jeg har, kan jeg naturligvis ikke antage, at det skulde være saa uhyre farligt for mit Fædreland, at jeg ikke ubetinget vilde stemme for, at Kongelovens Arvesølge bliver ophævet. Men, om jeg ogsaa for et Dieblis vil indrømme det: „Ja, de have Ret; det, at Kongeloven ikke bliver ophævet, vil true vort Fædreland med uhyre Farer“, — er det derfor sagt, at Ansvaret for disse Ulykker skal paahvile os (Ja! Ja! Nei! Nei! — Formanden ringer)? Nei; det er ikke ubetinget afgjort; thi, ligesaa vist som en Dommer ikke kan drages til Ansvar, fordi han affiger en Dom, som staaer i skarp og

stik Modsetning til det, der efter Sagens sande Sammenhæng er det Rette, naar han har maattet affige sin Dom, som den er, fordi den, der skulde have tilveiebragt Oplysninger, der skulde have fremsat Venægtelse og Indsigelse, ikke har gjort det, eller i alt Fald ikke har gjort det i rette Tid (Hør!), ligesaa vist er det, at Ansvaret herfor ikke kan paahvile os, dersom vi afgive den Stemme, vi nu afgive, fordi vi ikke have kunnet forstaae Sagen bedre, skjøndt vi burde have været satte istand til at forstaae den fuldstændigere og bedre (Hør! Hør! Bravo!).

Grundtvig: Under den Forespørgsel til Januarministeriet, som stilledes 1852 den 13de Februar, tog jeg mig, som man kan see af Rigsdagstidenden Spalte 4155, den Frihed at spørge Ministeriet, om det troede, at det kunde være os nok, og at det gjorde Danmarks Riges Grundlov Fyldest, at man engang med en Tractat i Haanden og med Stormagternes Forsikkring om, at den skulde holdes ubrødeligt, traadte frem for den danske Rigsdag og spurgte, om den ikke nok nu vilde give sit Samtykke, da den kunde see, at det var blevet en Nødvendighed? Det er vistnok kun en meget sørgelig Fyldestgjørelse at have Ret, naar man har spaaet ilde i en Sag, som man selv vilde ønske det allerbedste Udfald. Men nu, da Ministeriet ikke blot er traadt frem med Londontractaten af 8de Mai 1852 og ikke blot kræver vort Samtykke, som noget pligtskyldigt — saa sagde Premierministeren, om jeg hørte ret — til alt, hvad vi finde i denne Tractat, men ligesaafuldt og ligesaa strengt kræver vort Samtykke til, hvad vi ikke kunne finde i denne Tractat (Hør!) og om hvilket Ministeriet vel siger, at det har lagt det deri, men som vi da maae finde, at være saa skjult, at Ingen kan see det uden de selv: nu maa jeg dog anmærke, at det i denne Sag aabenbart er gaaet langt videre og langt værre, end jeg havde formodet. Dette siger jeg ingenlunde for at kysse Rigsdagen med nye Ulykkespaadomme; af dem har den allerede i det forrige Møde og vel ogsaa i dette saaet mere end nok; nei! jeg siger det tværtimod, fordi jeg agter at opmuntre Rigsdagen med gode Formodninger om Fremtiden, hvilket jeg skal stræbe at gjøre, naar jeg kun